

LUSINDA RAJLI

POSLEDNJA
LJUBAVNA
PESMA

Prevela
Branislava Radević-Stojiljković

■ Laguna ■

Naslov originala

Lucinda Riley writing as Lucinda Edmonds

THE LAST LOVE SONG

Copyright © Lucinda Riley Limited, 2025

Translation copyright © 2025 za srpsko izdanje, LAGUNA

POSLEDNJA
LJUBAVNA
PESMA

Predgovor

Dragi čitaoci,

Hvala vam što ste uzeli u ruke ovaj roman Lusinde Rajli. Ja sam Hari Vitaker, Lusindin sin. Ako vam je moje ime poznato, verovatno je to zbog romana *Atlas: Priča Tate Solta*, završnog dela serijala *Sedam sestara*, koji je postao moja odgovornost nakon mamine smrti 2021. godine.

Želeo bih da objasnim kako je došlo do objavljivanja romana *Poslednja ljubavna pesma* 2025. godine. Da bih to učinio, moram da pružim sažetu istoriju maminog književnog rada, pa se nadam da ćete imati strpljenja za mene.

Od 1993. do 2000. godine mama je napisala osam romana pod imenom Lusinda Edmonds. Delovalo je kao da je njena karijera naglo prekinuta knjigom *Seeing Double*. Zaplet je sugerisao postojanje vanbračnog člana britanske kraljevske porodice. Smrt princeze Dajane, koja se dogodila malo pre toga, i prateći monarhijski potresi doprineli su da knjižare procene projekat kao preveliki rizik. Zbog toga su porudžbine za knjige Lusinde Edmonds otkazane, a njen ugovor sa izdavačem raskinut.

U periodu od 2000. do 2008. godine mama je napisala tri romana, ali nijedan nije bio objavljen. A onda, 2010. godine, doživela je proboj na tržište. Njena prva knjiga pod imenom Lusinda Rajli – *Kuća orhideja* – pojavila se na policama. Pod tim novim imenom, postala je jedna od najuspešnijih svetskih autorki ženske fikcije, sa sedamdeset miliona prodatih primeraka do trenutka pisanja ovog teksta. Uz svoje potpuno nove romane, mama je preradila tri knjige iz perioda kada je pisala kao Lusinda Edmonds: *Aria* (koja je postala *Mala Italijanka*), *Not Quite an Angel* (koja je postala *Andeosko drvo*) i već pomenutu *Seeing Double* (koja je postala *Ljubavno pismo*). Što se tiče tri neobjavljena romana, sada su svi objavljeni – i to s velikim uspehom.

Nema sumnje da je Lusinda oduvek bila među najboljim svetskim pripovedačima, ali njen autorski glas se prirodno razvijao tokom karijere duge trideset godina. Na tri prerade romana iz devedesetih radila je temeljno: menjala je zaplete, dodavala likove i prilagođavala stil.

Zato sam ovde ja preuzeo ulogu osvežavanja i ažuriranja teksta, ne bih li doprineo da se „Edmonds“ pretvori u „Rajli“. Isto sam uradio za roman *Skrivena devojka* 2024. godine.

Poslednja ljubavna pesma je prvobitno objavljena 1997. pod naslovom *Losing You*. Za mene je ova knjiga posebno značajna zbog mesta radnje. Mnogi čitaoci znaju da je, iako rođena u Lisburnu, mama uvek osećala da je njen duhovni dom zapravo Zapadni Kork u Irskoj.

Ubrzo nakon mog rođenja početkom devedesetih, preselili smo se iz Engleske u Klonakilti. Moja omiljena sećanja iz detinjstva vezana su za zadivljujući obalski pejzaž – posebno za skrivene uvale plaže Inšidoni, gde mi je mama pričala priče o nestašnim vilenjacima koji su tamo živeli.

Posle toga bismo se grejali u nekoj od gostoljubivih lokalnih pabova u Klonu, nadajući se da ćemo čuti nekog ko svira violinu ili frulu. Taj lokalni muzički i mitološki ton pokrenuo

je moju maštu, i nije ni čudo što Irska ima neke od najfinijih književnih umova u istoriji.

Poslednja ljubavna pesma je na mnogo načina omaž Zapadnom Korku. Neću otkrivati previše o zapletu, ali jasno je da svetla londonske Ulice Karnabi blede u poređenju sa Divljim atlantskim putem i (izmišljenim) Balimorom.

Tekst je odmah prepoznatljiv kao Lusindin. Na ovim stranicama otkrićete strasnu ljubav, tragičan gubitak i, naravno, razornu tajnu iz prošlosti koja preti da uništi budućnost.

U svom predgovoru za *Skrivenu devojk*u iz 2024. napisao sam da je „(urednički) proces bio izazovan“ zbog teških tema koje knjiga obrađuje. Ovde nisam imao takvih izazova. Rad na *Poslednjoj ljubavnoj pesmi* bio je čisto zadovoljstvo.

Ipak, kao novopečeni otac bliznakinja, moram priznati da je ispunjavanje rokova bilo znatno teže!

Za Lusindine verne čitaoce – mama vas čeka kao stara prijateljica, spremna da vas povuče u prošlost. A za nove čitaoce – dobro došli! Oduševljen sam što ste odlučili da provedete vreme uz Lusindu Rajli.

Hari Vitaker

Prolog

London, jun 1986.

U sobi s televizorom uvek su se vukle novine od prethodnog dana, ali ona se nikada nije trudila da išta pročita iz rubrika sa vestima. Ponekad bi ih skupila i trudila se da rešava ukrštene reči. Pomagalo joj je da ublaži dosadu. Skupivši čajem umrljane primerke *Sana* i *Mirora*, stavila ih je pod pazuh i uputila se nazad ka ćeliji. Na sreću, bila je prazna. Mjurijel je otišla da se tušira.

Smestila se na svoj ležaj i uzela prve novine s gomile. Li-stajući ih u potrazi za stranicom sa enigmatikom, ugledala je poznato lice koje ju je nepomično posmatralo s papira. Pribrala se, odlučna da ga ignoriše, i okrenula stranu.

Taj čovek je i dalje bio velika zvezda. Njegov status je, usled misterioznog nestanka pre mnogo godina, dosegao razmere kulta. Povremena fotografija u novinama postala je neizbežna.

Pokušala je da potisne prošlost u pozadinu misli. Pronašavši ukrštenicu, izvukla je hemijsku olovku iz džepa zatvorskog kombinezona. Grickajući njen kraj, počela je da upisuje slova, polako. Međutim, neminovno je bila rastrojena.

Na kraju je odustala, prelistala unazad i počela da čita.

VRATI SE, KONE!

Danas je objavljeno da će grupa *Ribari*, senzacija šezdesetih, ponovo nastupiti na stadionu Vembli u Londonu, na predstojećem, već rasprodatom koncertu „Muzika za život“. Zvezde prošlih i sadašnjih generacija obavezale su se da će ovog vikenda pevati za Afriku, ali pitanje koje svi postavljaju glasi: da li će se pojaviti Kon Dejli? Pevač *Ribara* nije se pojavljivao u javnosti već više od decenije.

Zavalila se s novinama otvorenim na krilu. Naučila je da umrtvi osećanja. Bio je to jedini način da opstane ovde. Ležala je tako, zureći u pukotinu na plafonu, onu koju je godinama posmatrala kako od tri-četiri centimetra raste do tridesetak, i licem joj je preleteo smešak.

Da li je to bila radost?

Ne, ne baš.

Prestala je još davno da veruje u sudbinu. Ipak, bila je to srećna podudarnost: ako za dve nedelje sve prođe dobro pred komisijom za uslovno puštanje, izaći će iz zatvora taman pre istorijskog ponovnog okupljanja *Ribara* i njihovog koncerta na Vembliju.

Te večeri, kad je svetlo u ćeliji zatreptalo tri puta, označavajući minute do gašenja, prišla je lavabou i oprala zube. Zatim je iz džepa bademantila izvukla četiri pilule koje joj je upravo dao zatvorski stražar i ispustila ih u bujicu tekuće vode. Posmatrala je kako se kovitlaju u vrtlogu pre nego što su iščezle niz odvod.

Kad se okrenula, Mjurijel ju je užasnuto posmatrala.

„O bože, dušo, zašto si to uradila? Sad ti više neće ništa dati. Znaš kakvi su.“

Tiho se popela na svoj ležaj.

„U redu je, Mjurijel. Ne treba mi više. Laku noć.“

Nekoliko minuta kasnije svetla su se ugasila.

Umesto da brzo potone u uobičajen drogiran i nemiran san, osećala se potpuno budno.

Trebaće vremena da prethodna doza napusti organizam, da joj se misli pročiste, ali znala je da može da se nosi s tim. Mora.

Dozvolila je sebi da zaroni u sećanja, da izvuče gnev na površinu. Bol će joj dati snagu i hraniće potrebu za osvetom.

Prvi deo

Priprema

1

Zapadni Kork, Irska, april 1964.

Selo Balimor bilo je udobno ušuškano u stenovitu i strmu obalu zapadnog Korka. Njegove živopisne kuće, obojene u ružičastu, žutu i plavu, bile su veseo prizor tokom sumornih, sivih zimskih dana, dok su se oluje neumoljivo obrušavale sa Atlantika. Hiljadu i po meštana bilo je naviklo na kišu, koja je umela da pada bez prestanka i po tri meseca. Izdržavali su duge zime dobro znajući da će uslediti raskošno leto. Nebo bi poprimilo azurnu boju, a mladi i stari provodili bi duge dane na zlatnim plažama po kojima je taj kraj bio poznat. Znali su da u tih nekoliko kratkih nedelja nema lepšeg mesta na svetu koji je Bog stvorio.

Sorka O'Donovan pošla je za ostalima iz crkve, izašla na blistavi aprilski vazduh.

„Divno je jutro!“, nasmejala se Meri O'Donovan. „Mislim da je proleće konačno stiglo.“

„Jeste, mama, pravo čudo“, klimnula je Sorka, nestrpljiva da ode. „Mogu li da odem kod Morin pre ručka? Obećala sam da ću joj pomoći oko matematike.“

Meri je primetila prijateljicu i mahala joj.

„Možeš, ali vrati se kući do jedan. Znaš koliko ti je tata strog.“

„Znam, mama.“

Sorka je posmatrala majku dok se okretala i probijala kroz gomilu ka prijateljici. Zatim je uzela bicikl iza crkve i krenula kroz kapiju, pa u pravcu Morinine kuće. Kad se udaljila od gomile pred crkvom, skrenula je iza ugla i pedalirala što je brže mogla stazom koja je vodila daleko od sela, ka moru.

Petnaest minuta kasnije, pošto je prešla dva i po kilometra do plaže, sakrila je bicikl u jedno udubljenje, pa se popela na peščanu dinu da uhvati dah i zagladi vetrom razbarušenu kosu. Nije prošlo ni nekoliko sekundi a već je začula zvuk Konove gitare i blag ton njegovog glasa kako joj se približava. Sorka je skočila na noge i osvrnula se oko sebe.

„Kone, Kone, ja sam!“, povikala je, nadglasavajući huk talasa dok je radosno trčala između dina a pesak joj padao po haljini za misu. „Kone! Gde si?“ U glas joj se prikrala nota zbunjenosti. „Kone? Ja...“

Začula je prijateljski uzvik iza sebe. Nije imala vremena ni da se okrene kad je skočio na nju. Oboje su meko pali na plažu i kotrljali se dok se nisu zaustavili u udubljenju.

Sorka je pogledala u njega dok je ležao preko nje, s ogromnim plavim očima pod gustim, tamnim obrvama, uokvirenim trepavicama toliko dugim i izvijenim da su izgledale gotovo kao ženske. Koža mu je i posle duge zime zadržala bronzani ton od morskog vazduha, a gusta crna kosa u talasima mu je padala do ramena. Znala je da će ga voleti do kraja života, po svaku cenu.

„Zdravo, Sorka-porka. Jesam li ti nedostajao?“, nasmejao se i namignuo onako kako je samo on umeo. „Ti si meni nedostajala, i te kako.“

Grlo joj se steglo. Klimnula je glavom, pa vrhom prsta dodirnula njegov hladni obraz. „O da, Kone. O da.“

Usne su mu se silovito spustile na njene, a rukom je pošao niz njenu butinu. Uživala je u tom osećaju nekoliko sekundi, dok je savest nije nadjačala.

„Kone, obećao si mi!“ Izmigoljila se ispod njega i legla na bok.

„Lud sam za tobom, Sorka-porka. Ni o čemu drugom ne mislim, kunem se. Čak sam ti sinoć napisao pesmu.“ Kon ju je nežno pomilovao po kosi. „Idem po gitaru da ti je otpevam.“ Skočio je i potrčao preko dine.

Sorka je ostala da leži mirno, zatvorenih očiju, nastojeći da upamti svaki sekund koji su delili kako bi ga mogla prizvati kada bude sama noću, bez njega.

Vratio se.

„Dao sam joj naslov *Moja jedina ljubav*.“

Okrenula se i posmatrala ga kad je zapevao.

„Ah, Kone, to je predivna melodija. Stvarno si je napisao za mene?“, upitala ga je kad je završio.

„Jesam. I svaka reč je iskrena.“ Nagnuo se ka njoj i poljubio je još jednom. „Moraš li da ideš?“

Sorka je otrešala pesak s haljine i nameštala kosu.

„Znaš da moram. Tata će biti strašno ljut ako ne stignem na vreme za ručak.“

Obrlio ju je rukama. „Ah, Sorka. Dođi da živiš sa mnom i budi moja ljubav“, citirao je. Zatim ju je uhvatio za bradu i podigao njeno lice. „Znaš da ovako ne možemo zauvek. Za nekoliko meseci puniš sedamnaest godina. Onda više niko neće moći da nas spreči.“

„Mogu da nas spreče. Znaš da mogu.“ Privila se uz njegove grudi.

„Ne ako podeš sa mnom preko mora. Ne mogu još dugo ostati ovde. Samo ti me zadržavaš da ne odem odmah.“

„Molim te, Kone, nemoj to da govoriš.“

„Žao mi je, ali to je istina. Moraćeš da odlučiš, Sorka-porka.“

„Znam, znam. Doći ću u sredu posle škole.“

„Biću u svojoj kolibi. Čekaću te.“ Poljubio ju je još jednom. „Zbogom, ljubavi.“

„Zbogom.“

Nevoljno se izvila iz njegovih ruku i počela da se uspinje preko dina. Sorka je drhtala dok joj je vetar šibao gole noge.

Vreme se menjalo, iznenadno i dramatično, kako to ume u zapadnom Korku. Okrenula se i ugledala Kona kako zuri u more i oluju koja se spremala. Možda ima još desetak minuta dok se ne provali nebo, a uz to i ozbiljan problem da mami i tati objasni mokru odeću. Sorka je izgurala bicikl na put, popela se na sedište i počela da vozi kući.

Figura koja ih je prethodnih četrdeset minuta u tišini posmatrala hitro je nestala, neprimećena.

„Majko božja, Sorka! Skroz si mokra, dete! Kako si to uspela za dva minuta vožnje od Morinine kuće? Hajde, penji se gore i presvuci se. Večera će biti na stolu za tri minuta!“

„Da, mama.“ Sorka je požurila uz stepenicama. Ušla je u kupatilo i zaključala vrata za sobom. Zatim je ušla u kadu i počela da se svlači, temeljno istresajući svaki komad odeće. Kada je ostala naga, izašla je iz kade i pustila česme, gledajući kako zlatni pesak, nemi svedok, nestaje niz odvod.

Kad se Sorka ponovo pojavila u prizemlju, njen otac je već sedeo za veoma uglačanim stolom od mahagonija u trpezariji. U toj prostoriji uvek je bilo hladno, a iz nje se širio ustajao miris, jer se koristila najviše jednom nedeljno.

„Pa sedi, Sorka“, rekao je otac.

Sorka ga je poslušala, a mama je donela komad govedine koji se krčkao još od sedam ujutru. Meri ga je pažljivo spustila pred muža.

„Nadam se da će biti mekano, Šejmuse“, kazala je nervozno, a on je uzeo veliki nož za sečenje i počeo da ga struže o ogromnu viljušku.

Dve žene sede su u tišini dok je Šejmus pedantno sekao meso na savršeno tanke režnjeve. Tek kad je precizno isekao za sve tri porcije, Meri je smela da na tanjire sipa povrće.

Toliki trud, pomislila je Sorka, podižući viljušku. A kad konačno dođe na red da se jede, sve bude samo mlako.

Niko nije govorio. Šejmus nije odobravao razgovor za vreme ručka. Kad su završili s jelom, Sorka je sklonila tanjire, dok je Meri iz kuhinje donela savršeno ispečenu pitu od jabuka.

Sorka je posmatrala oca dok je jeo. Pitala se da li je rođen namršten, ili se toliko često mrštio da mu je lice jednostavno ostalo tako ukočeno. Kako god bilo, uvek je izgledao ljutito. Nažalost, svi su govorili da Sorka liči na njega. Zaista je imala njegovu gustu, kovrdžavu kestenjastu kosu i zelene oči. Bila je i visoka. Njene školske drugarice govorile su da je Šejmus zgodan i da je prava srećnica što ima tako lepog oca, ali Sorka se noću često molila da nije nasledila njegovu narav. Dok je bila mala, plašila ga se zbog njegove spremnosti da ošamari. A sad... sad ga je prezirala.

„Mama, možemo li da uključimo radio?“, upitala je.

„Znaš da tata ne voli da ga išta ometa posle ručka.“

„Tiho?“

Meri je odmahivala glavom, baš kao što je Sorka i očekivala.
„Možda kasnije.“

Sorka je počela da briše oprane sudove.

„Mama, mogu li nešto da te pitam?“

„Naravno.“

„Da li voliš tatu?“

„Sorka!“ Meri se prekrstila. „Kakvo je to pitanje? Pa naravno da ga volim.“

„Pretpostavljam. Samo... čitam jednu knjigu za čas engleskog. Zove se *Orkanski visovi*. Radi se o ljubavi i... strasti.“

„Shvatam.“ Meri je nastavila da pere sudove.

„Jesi li ikad bila ludo zaljubljena u tatu? Mislim, toliko da nisi mogla da spavaš noću, da ti je bilo dovoljno da budeš blizu njega, da si pomišljala da ćeš pući od sreće kad te poljubi?“

Meri je zastala, zatim pažljivo pogledala ćerku. Sorki su oči blistale, a lice joj je bilo rumeno.

„Ja... da.“ Klimnula je glavom. „Jednom davno bila sam luda za nekim... mislim za tvojim tatom, baš kao što opisuješ.

Ali, Sorka, takav osećaj ne može da potraje. Nekoliko meseci možda; u retkim slučajevima par godina. Ali onda se umeša život, stvaran život.“ Meri je pogledala kroz prozor, u krupne kapi kiše koje su udarale o staklo. „Iskreno, retko se udaš za čoveka kog stvarno voliš.“

„Ali ti jesi.“

Meri je pogledala ćerku i nasmešila se. „Naravno da jesam. A sad, imaš li još domaćih zadataka?“

„Imam.“

„Onda pravac u sobu. Ja ću završiti ovde.“

Sorka je poljubila majku u mek obraz. „Hvala ti, mama.“

Gore u prostranoj, udobnoj spavaćoj sobi Sorka je dohvatila torbu, izvadila udžbenike, sveske i pribor za pisanje, i sela za svoj radni sto. Kad se smestila, prsti su joj pronašli kovertu na dnu pernice i izvukli je. Bila je izgužvana, a mala fotografija u njoj još više. Spustila ju je ispred sebe i prešla prstom po konturama njegovog lica, kao i hiljadu puta ranije. Na slici su se jasno videli otisci njenih prstiju.

„Kone... Kone“, prošaptala je dok je gledala svoju ljubav. Fotografija je bila loša – mutna i sa odsečenim levim uvom, jer ju je isekla sa plakata koji je reklamirao poslednji koncert njegove grupe. Ali to joj nije smetalo.

Zatvorila je oči i u mislima se vratila u onu noć tri meseca pre toga, kada ga je prvi put poljubila...

2

Januar 1964, tri meseca ranije

„U dvorani GAA* sledeće subote svira neki bend“, obavestila je Mairid devojke dok su izlazile iz sale nakon jutarnje molitve.

Njene tri drugarice podigle su obrve dok su koračale niz hodnik ka svojoj učionici.

„Čula sam da su navodno baš dobri“, nastavila je Mairid. „Polepili su plakate po gradu. Videćete posle škole.“

„Kakav je to bend?“, upitala je Ketrin O'Mahoni kada su ušle u razred. „I koji je sastav?“

„Pravi bend, s gitarama i bubnjevima. Kon Dejli je glavni pevač.“

Sve četiri devojke sele su u klupe i otvorile torbe.

„On je loš tip“, uključila se Morin Maknamara zabrinuto.

„Kad mu je tata bio pijani glupan, a mama mu umrla dok je bio mali, kakvu je šansu imao?“, dodala je Ketrin. „Živi sam u onoj zaboravljenoj kolibi na plaži. Rekla bih da ga treba žaliti.“

* Sportska sala Gelskog atletskog saveza. (Prim. prev.)

„Uvek si imala meko srce, Ketrin O’Mahoni. Doduše, moj brat kaže da Kon ima odličan glas. Čuo ga je nedavno u jednom baru u Klonakiltiju“, zaključila je Mairid.

Hodnikom su odzvanjali teški koraci sestre Benedikte.

„Ja ću ići, to je sigurno“, šapnula je Mairid. „Ko će sa mnom?“

Nije bilo vremena za dalju raspravu jer je sestra Benedikta ušla u učionicu.

Četiri devojke su se ponovo okupile nakon škole. Dok su se spuštale niz brdo u selo Balimor, razgovarale su o novonastaloj situaciji.

„Svi momci iz ’Svetog Josifa’ biće tamo. Moj brat Džoni“, rekla je Mairid, pokazavši glavom prema Ketrin, koja je pocrvenela. „Tomi Dalton“, dodala je, pogledavši u Morin, koja je gledala u svoja stopala. „A za tebe, Sorka, bilo koji dečko koji ti se sviđi.“

„A kako da se izvučemo iz kuće subotom uveče da bismo gledale bend?“, upitala je Sorka.

„Ne razbijajte glavu oko toga. Sve sam smislila“, dodala je Mairid samouvereno.

„Hajde onda, reci“, izazvala ju je Ketrin.

Mairid se nasmešila pobeđnički. „Moji mama i tata idu u Miltaun u subotu ujutru, kod tetke. Neće se vratiti do nedelje za ručak. Džoni je zadužen da me čuva. Dakle, možete reći svojim roditeljima da dolazite kod mene da prespavate. Ne moraju da znaju da mama i tata nisu kod kuće. Ako budemo na misi u nedelju ujutru, neće ništa posumnjati.“ Oči su joj sjajile od ponosa. „Eto, šta mislite?“

Tri devojke su se pogledale.

„A šta ako saznaju gde smo bile? Isuse, Marijo i Josife, razapeće me“, rekla je Morin.

„Ma neće, zar ne? Nikada ne bi pomislili da njihove drage ćerke plešu celu noć s momcima!“, zakikotala se Mairid.

Sorka je neodlučno vrtela glavom kad su stigle do skretanja ka njenoj kući.

„Nisam sigurna, Mairid.“

„Razmisli, Sorka O'Donovan. Većina nas ima gotovo sedamnaest godina. Nismo više bebe. Pa šta ako i saznaju? Hoće li nas baciti u zatvor u Korku i zaboraviti na nas? Sumnjam.“

Sorka je pocrvenela. „U pravu si, Mairid. Razmisliću. Vidimo se sutra.“

Mahnula je i krenula niz usku krivudavu ulicu ka velikom džordžijanskom Trgu Makartan. U centru, ograđena gvozdenom ogradom, nalazila se uređena bašta s malom fontanom koja je tiho žuborila. Tu su živeli ljudi s profesijama, u nizu četvorospratnih kuća koje su u mnogima izazivale zavist. Sorka je prešla preko trga i prišla ulaznim vratima. Na levoj strani sjajila se mesingana pločica s natpisom:

ŠEJMUS O'DONOVAN, ADVOKAT

Njen otac je koristio tri velike prostorije u prizemlju za advokatsku kancelariju. Porodica je živela na tri sprata iznad kancelarije. Sorka je okrenula ključ i zaputila se ka stepenicama.

„Mama, stigla sam“, viknula je skidajući šešir, blejzer, rukavice i šal. Prošla je hodnikom i otvorila vrata kuhinje. Divan miris slanine ispunio joj je nozdrve dok je prilazila stolu od hrastovine i poljubila majku, čije su ruke bile prekrivene brašnom.

„Zdravo, dušo. Kako je prošao dan? Upravo sam skuvala čaj.“

„Hvala. Dan je bio dobar. Hoćeš čaja?“

„Ne, hvala. Moram da završim ovu pitu. Helen dolazi na večeru.“

Sorka se narogušila. „O, mama, zar mora?“

„Mora, znaš da mora. Jadnica, nema roditelje da je vole. Najmanje što možemo jeste da je pozovemo. I ne zaboravi da je dalja rođaka tvog tate, Sorka.“

Helen Makarti bila je u Sorkinom razredu u samostanskoj školi, iako je imala skoro osamnaest godina. Roditelji su joj poginuli u saobraćajnoj nesreći kad je imala pet godina, i ostavili joj veliku kuću i bogatstvo. Nakon njihove smrti o Helen se starala neka postarija tetka.

Sorka nikada nije pominjala svojim školskim drugaricama Helenine mesečne posete. Njena majka bila je Engleskinja i protestantkinja, van crkvene zajednice u selu. Ta porodica se uvek držala po strani; kao mala, Helen je išla u privatnu osnovnu školu u Bendonu, a u samostan je došla tek s dvanaest godina. Pošto je bila krupnija od većine drugarica, nosila naočare i sporije učila, bila je laka meta za zlostavljanje.

Jednom mesečno Helen je dolazila na večeru kod O'Donovanovih. Šejmus je upravljao njenim povereničkim fondom, a njegova kancelarija bavila se poslovima vezanim za vilu s deset soba i dvesta hektara zemlje, što po testamentu roditelja treba da joj pripadne kada napuni osamnaest godina.

Sorka je često na ispovesti priznavala ocu Mojnihanu da je bila okrutna i bezosećajna i obećavala da će ubuduće pokušati da razgovara s Helen, ili da sedi s njom u refektorijumu, gde je svakoga dana sedela sama u uglu. Ali nikada to zaista nije učinila.

„Budi ljubazna, Sorka“, molila ju je majka. „Samo nekoliko sati, jedno veče mesečno. Ipak je iz tvog razreda.“

„Potrudiću se, mama, obećavam.“

„Znam da hoćeš, zlato. Sad idi i završi domaći pre nego što Helen stigne.“

Večera je bila mučna i neprijatna, kao i obično. Helen je sedela usredsređena samo na svoj tanjir.

„Pa, Helen, imaš li neku ideju o tome šta ćeš raditi kad završiš školu?“, upitao ju je Šejmus najprijetnijim glasom.

„Nisam sigurna“, odgovorila je Helen, na trenutak delujući izgubljeno, a onda se vratila tanjiru.

„Biće prilike da uskoro razgovaramo o tome. Za nekoliko meseci imanje će biti pod tvojom upravom.“

„Da“, rekla je Helen, odsutno otkinuvši parče hleba.

Činilo se da desert traje unedogled. Kada je Meri ustala da odnese posuđe, Sorka je pošla za njom.

„Da ti pomognem.“

„Ne treba, mogu i sama. Ti povedi Helen gore u sobu.“

Sorka je uputila majci jedan od svojih naročitih pogleda, pa stisla zube i rekla: „Hajde, Helen. Idemo gore.“

Helen se popela za Sorkom uz stepenice pa sela na ivicu kreveta. Sorka je izvukla stolicu ispod radnog stola i sela na nju.

Nije mogla da smisli šta bi rekla.

Helen je nervozno lupkala rukom po kolenu. Pribravši se, progovorila je:

„Hoćeš li ići da slušaš bend u sali GAA u subotu uveče?“

„Otkud znaš za to?“

„Videla sam plakate u gradu, a čula sam vas jutros da pričate o tome u učionici.“

Sorka je s nelagodom odmahнула glavom. „Ne, naravno da ne idem.“

„Oh“, rekla je Helen i spustila pogled na ruke, uvijajući palčeve. Sorka je videla da su joj nokti izgrickani do živca. „Onaj Kon Dejli je u bendu.“ Helen je zavukla ruku u džep i izvadila izgužvan plakat pa ga pažljivo razmotala. „On je... pa, vrlo zgodan, zar ne?“ Helen se zacrvenela sve do korena svoje neočešljane kose.

„Valjda“, rekla je Sorka. Nikada o tome nije razmišljala.

„Ponekad pričam s njim kad jašem po plaži. Mogu da vidim njegovu kolibu sa prozora svoje sobe. Zar ne bi bilo divno biti kao on, Sorka? Živeti sama, bez ikoga da ti govori šta da radiš.“

Sorka je zapanjeno gledala u Helen. To je bilo više nego što ju je ikada čula da kaže.

„Mislim da bi to bio usamljenički život i da je hladno u toj kolibi. Nema ni toalet.“

„Ljudi poput Kona i mene... Naviknemo se na to da sami sebi budemo društvo. Zbog toga što smo drugačiji. Verovatno smo po mnogo čemu slični.“

„Osim što ćeš ti jednog dana biti veoma bogata, s velikom kućom, a Kon Dejli nema ništa osim barake koju koristi otkako mu je tata umro i kad su mu uzeli kuću da bi namirili dugove.“

Helen se pokunjila. „Da, valjda.“ Pažljivo je presavila plakat i vratila ga u džep. Sorka je videla kako se Helen povlači u sebe. Ćutale su dok Meri nije pokucala na vrata pet minuta kasnije, da kaže da je Šejmus spreman da poveze Helen kući.

„Onda ćao, Sorka.“

„Ćao, Helen.“

Helen je klimnula glavom i izašla iz sobe. Posle pet minuta Sorka je ušla u kupatilo i počela rutinsku večernju toaletu. Zatim se uvukla u krevet, navukla pokrivače na sebe i razmišljala o koncertu naredne subote. Ako ode, biće to prvi put da je slagala roditelje. A šta da obuče? Haljinu za misu? Sorka se zakikotala na tu pomisao, okrenula se na bok i zatvorila oči. Prespavaće, pa će videti ujutru.

„Mama, Mairid je pozvala Ketrin, Morin i mene da prespavamo kod nje sledeće subote. Mogu li da idem?“ Sorka je iza leđa prekrstila prste.

Meri je bila zauzeta ribanjem kuhinjskog poda. „Ne vidim zašto ne bi, ako domaći bude gotov pre nego što kreneš.“

„Biće, kunem se.“

„Onda možeš da kažeš Mairid da dolaziš.“

„Sjajno.“ Sorka je stajala zbunjeno, iznenađena time koliko je bilo lako.

Meri ju je pogledala. „Da li ćeš još nešto da tražiš, Sorka? Hoćeš li da mi pomogneš da ribam pod?“

„Ja... ne. Hvala ti, mama.“

Sorka je brzo izašla da se ne oda.

* * *

„Uđi dok te ne vide“, šapnula je Mairid dok je otvarala kuhinjska vrata.

„Ali i treba da nas vide, zar ne?“, zakikotala se Sorka.

„Da, naravno, treba“, nasmejala se Mairid. „Morala sam da platim Džoniju da ništa ne kaže. On ide na koncert s nekim svojim prijateljima.“

„I neće odati?“

„Neće. Zainteresovan je za Ketrin, pa neće ništa reći“, odgovorila je Mairid sa osmehom. „Jesi li ponela nešto da obučeš?“

„Jesam. Haljinu za misu.“ Sorka je pošla za Mairid uz stepenice, u malu spavaću sobu.

„Ne! Nećeš valjda.“

„Šalim se. Pokazaću ti za minut.“

Ketrin je u donjem vešu sedela na podu, okružena gomilama odeće.

„Ništa ne valja! Sve izgleda užasno! Vraćam se kući da prespavam sama.“

„Ne budi luda!“, prekorila ju je Mairid. „Sjajno izgledaš u tim jahaćim pantalonama i crnom džemperu. Ističu ti figuru.“

„Ne mogu da nosim jahaće pantalone na koncert!“, pomagala je Ketrin.

„Naravno da možeš. U onom časopisu koji je Morin dobila od tetke iz Londona piše da su jahaće pantalone poslednji modni krik.“

Sorka je spustila torbu na pod. „Ne znam zašto se uopšte brineš“, rekla je. „Znaš kako se svi momci izgube kad prođeš. Ne moraš ni da se trudiš s tom divnom dugom plavom kosom i krupnim plavim očima.“

„Ma hajde“, rekla je Ketrin. „Ti si predmet zavisti svake devojke u razredu, s tim tvojim crvenim uvojcima i dugim nogama. Jednako si lepa kao one manekenke iz Morininog časopisa.“

„Kad prestanete da ubeđujete jedna drugu da se sutra prijavi na izbor za mis, možda ćemo moći da se posvetimo onome zbog čega smo tu.“ Mairid je podigla obrvu. „Morin kasni. Rekla je da će biti ovde u pola pet, a već je prošlo pet.“

„Biće tu“, rekla je Sorka, klimajući glavom. „Videla sam je danas u gradu.“

„Dobro onda.“ Mairid je zgrabila četku i češalj pa zamahala njima pred devojkama. „Koja je prva u mom salonu?“

Sat i po kasnije transformacija je bila gotova. Sorka je s divljenjem posmatrala svoj odraz u ogledalu.

„Ne mogu da verujem da sam to ja.“ Podesila je jarkocrvene usne u savršeno slovo O. Kapci su joj delovali teški pod veštačkim trepavicama koje joj je nalepila prijateljica. Dodirнула je kosu koju je Mairid podigla u urednu punđu i učvrstila šnalicama. Stari kilt, koji je godinama stajao zaboravljen u zadnjem delu ormara, savršeno je podneo skraćivanje za sedam centimetara. Prepravila je bočne šavove tako da lepo prijanja uz bedra, ističući njene duge, vitke noge.

I Ketrin se divila sebi. „Mairid, trebalo bi da otvoriš svoj salon. Genijalna si“, nasmejala se.

Mairid je skromno slegla ramenima i spakovala sliku manekenke iz časopisa po kojoj ih je doterivala. „Ma ništa posebno. Sad je vreme za mene. Hoćete da pozovete Morin dok sam u kupatilu?“

Sorka nije mogla da odvoji pogled od ogledala. „Ako ne dođe za deset minuta, zvaću je ja.“

„U redu. Malo sredite sobu, može?“

„Pokušaćemo“, uzdahnula je Ketrin, pažljivo se smeštajući na krevet da ne poremeti zlatne uvojke koje je Mairid četkala dok nisu zasijali. „Znaš, mislim da nas naše mame ne bi prepoznale čak ni kad bi nas večeras negde srele.“

„Ne bi. Mogu samo da zamislim šta bi moj tata rekao kad bi video moje našminkano lice i kratku suknju.“

„Misliš li da će se večeras nekoj od nas desiti ono?“, upitala je Ketrin.

„Šta misliš pod 'ono'?“, upitala je Sorka.

„Da nas neko poljubi.“ Ketrin je podvukla duge noge pod sebe.

„Ko zna.“

Devojke su ćutale, razmišljajući o značaju tog trenutka.

Zatim se začulo kucanje na vratima u prizemlju. Ketrin je skočila. „To je sigurno Morin. Idem da joj otvorim.“

Za dva minuta se vratila u sobu, sa zajapurenom Morin.

„Isuse, Marijo i Josife! Mislila sam da se nikad neću isko-beljati. Šejn je bolestan, a mama me je naterala da ga čuvam dok je ona bila napolju. Koliko imam vremena da se sredim?“

„Dovoljno, ako sve pomognemo“, umirila ju je Ketrin.

Pola sata kasnije četiri devojke sedele su na krevetu i nervozno razmišljale o svojoj prevari.

Morin, kojoj je očigledno bilo nelagodno u smaragdnozelenoj haljini koju je ukrala iz majčinog ormara, odmahivala je glavom. „Ne znam... Možda bi trebalo da zaboravimo na sve, napravimo sendviče i obučemo pidžame.“

„Prekini da paničiš. Evo.“ Mairid je izvukla malu flašicu viskija ispod kreveta. „Svima nam treba malo hrabrosti.“ Odvrnula je poklopac, podigla bocu i otpila.

Ostale devojke gledale su kako joj na oči naviru suze.

„Brzo, razmazaće ti se maskara.“ Sorka joj je pružila maramicu.

„Koja je sledeća?“ Mairid im je ponudila bocu, brišući oči. Tri devojke su se pogledale neodlučno.

„Baš zračite avanturizmom, nema šta!“ Mairid je odmah-nula glavom i zakolutala očima.

„Daj to ovamo.“ Sorka je zgrabila bocu i popila gutljaj. „Sad ti, Ketrin.“

Ketrin je sklopila kapke i dobro povukla. Oči su joj zasijale dok je pružala bocu Morin. „Sviđa mi se.“

„Stvarno?“, nasmejala se Morin pa gucnula. Morale su da je nekoliko puta snažno udare po leđima dok je kašljala i gušila se.

„Dobro, jesmo li spremne?“, upitala je Mairid.

Ostale tri su ozbiljno klimnule glavom.

„Onda obucimo jakne, popnimo se na bicikle i krenimo.“

„Šta ako naidemo na nekog koga poznajemo?“, upitala je Ketrin.

„Mahnućemo mu i nasmejati se. Samo smo izašle u večernju vožnju biciklom.“ Mairid je slegla ramenima.

„Šta, po mraku?“, zakikotala se Sorka.

„Hajde, idemo.“

Četiri devojke izašle su iz spavaće sobe.

Do dvorane GAA trebalo im je petnaest minuta biciklom. Odahnuvši od olakšanja što su meštani većinom sedeli uz vatru u svojim domovima te hladne januarske večeri, sakrile su bicikle iza zgrade i stale u kratki red koji se formirao napolju.

„Dajte mi novac, platiću za sve nas“, rekla je Mairid.

Sorka se okrenula i ugledala grupu mladića kako ih sa zanimanjem posmatraju. Munula je laktom Ketrin i namignula joj. Mairid je kupila karte, a zatim su sve četiri ušle u toalet da se još malo doteraju.

Dok je Sorka pažljivo nanosila karmin, do njih je iz sale dopro zvuk benda koji se zagrevao. Od uzbuđenja su joj prošli žmarci niz kičmu.

„Napokon odrastaš“, prošaptala je svom odrazu u ogledalu.

Sala je do devet sati bila dupke puna.

„Vidiš, došli su i iz drugih sela. Tolika je gužva da nas niko neće primetiti“, umirila ih je Mairid dok su se gurale ka šanku.

„Nego, šta ćemo naručiti?“

„Limunadu.“

„Da naručim četiri?“

Sve su klimnule.

U tom trenutku se kroz salu prolomio glas: „A sada, dame i gospodo, veliki aplauz za Kona Dejlija i njegov bend!“

Najavljiivač se povukao sa bine. Devojke su se podigle na prste da bolje vide petoricu članova koji su zauzimali svoja mesta. Kon Dejli je ležerno prišao mikrofonu.

„Dobro večer svima, i velika dobrodošlica od momaka i mene. Nadamo se da ćete se lepo provesti. Hajde da se razdrmamo!“

Okrenuo se, odbrojao bendu, i dvorana se iznenada ispunila milozvučnim, dubokim glasom, uz melodičnu pratnju gitare.

Devojke su ga posmatrale.

„Znaš, jedva bih ga prepoznala. Zgodan je kad se sredi, zar ne?“ , prošaptala je Mairid.

„Sad kad ga gledam, zaista je lep muškarac. Ta crna kosa i krupne plave oči podsećaju me na Elvisa. Zar ne, Sorka?“ , rekla je Ketrin.

Sorka nije odgovarala. Gledala je u Kona Dejlija kao hipnotisana.

„Kakav divan glas“, dodala je Morin. „Isto kao ono što slušamo na radiju.“

„Sorka, uzmi limunadu. Sorka!“ , Mairid ju je gurnula.

„Da, izvini.“ Sorka je uzela bocu, stavila slamku u usta i otpila, ne skidajući pogled sa bine.

„Ovaj... Jesi li za ples, Ketrin O'Mahoni?“

Iza Ketrin je stajao visok, bolno mršav mladić s gadnim aknama. Sve su ga znale. Bio je u istom razredu kao Džoni, Mairidin brat.

„Pa možda i jesam“, odgovorila je Ketrin klimnuvši glavom pa se okrenula, „ali ne s tobom, Rajane O'Salivene.“

Devojke su se kikotale dok je Rajan odlazio pognute glave, postiđen.

„E sad, ne treba da budeš tako okrutna“, prekorila ju je Morin.

„Možda čekam da mi Džoni priđe“, osmehnula se Ketrin.

Našle su prazan sto sa strane i sele. Gledale su bend i one koji su već počeli da igraju. Sorka jedva da je mogla da odvoji pogled od Kona Dejlija.

Grupa je završila živahnu pesmu, uz oduševljeni aplauz, a Kon se tiho obratio mikrofonu:

„Divna ste publika, hvala vam. Sad ćemo da usporimo tempo. Nađite svoje parove, momci i devojke. Ovo je balada koju sam napisao gledajući predivnu uvalu Balimora.“

Džoni se neprimetno prikrao stolu.

„Hoćeš li da plešeš, Ketrin?“, upitao je samouvereno.

Ketrin se zarumenela i klimnula. Ustala je i prihvatila Džonijevu pruženu ruku.

„A ti, Sorka, hoćeš li da plešeš sa mnom?“

Bio je to Angus Herli, mladić kog je Sorka znala još od detinjstva. Njegovi roditelji su vodili fabriku pamuka u okolini sela.

Sorka je klimnula glavom, a Angus ju je poveo ka plesnom podijumu. Obuhvatio ju je oko struka, a ona je spustila ruke na njegova ramena. Nesigurno su se njihali uz muziku.

„Iznenadilo me je što su vas roditelji pustili da dođete ova-mo večeras.“

„Ne znaju da smo ovde. I ako samo zucneš, Anguse Herli, nijedna od nas neće više ni reč progovoriti s tobom.“

„Ništa neću reći, Sorka, znaš da neću.“

Sorka je izvirila preko Angusovog ramena i gledala Kona Dejlija. Pritom joj se činilo da su mu oči uprte pravo u nju. Dobrih desetak sekundi njih dvoje su se gledali pravo u oči. Nerado je skrenula pogled.

„Izvini, Anguse. Bila sam potpuno odsutna. Šta si ono rekao?“

„Ja... pa, hteo sam da te pitam... mislim...“, Angus se zarumeneo. „Razmišljao sam da te pozovem da sledeće nedelje

idemo u bioskop u Bendon. Večeras... izgledaš prelepo, Sorka. Oduvek mi se dopadaš, sigurno to već znaš.“

„Lepo od tebe što si me pozvao. Mogu li da razmislim pa ću ti javiti?“

„Važi“, klimnuo je glavom Angus.

Balada se završila i Sorka se vratila za sto. Morin je sedela sama, delovala je utučeno.

„Gde je Mairid?“

„Došao je neki prelep mladić i odveo je. Ketrin još pleše.“

Sorka je pogledala ka podijumu i videla prijateljicu kako čvrsto grli Džonija oko vrata. Nasmejala se. „Divno je videti njih dvoje zajedno posle svega. Mesecima se sviđaju jedno drugom.“

„A ti i zgodni Angus?“

„Oh, pozvao me je u bioskop, a ja sam rekla da ću razmisliti.“

„Rekla si da ćeš razmisliti? Sorka, znaš dobro da je Angus najbolja prilika u selu. Jednog dana imaće onu fabriku i veliku kuću na brdu. A osim toga izgleda kao glumac.“

„E, to je tvoje mišljenje, Morin. Meni lično se više sviđa Kon Dejl.“

„Ne!“, zgranula se Morin. „Verovatno se nije okupao mesecima!“

Sorka je prevrnula očima. „Grozna si.“

„Hoću samo da kažem da treba da budeš zahvalna što se nekom sviđaš. Ne znam ni zašto sam dolazila. Ko bi hteo da pleše sa mnom kad sam ovako debela i ružna?“

Sorka je pogledala svoju najbolju drugaricu: srcoliko lice prošarano pegama, sitne kovrdže riđe kose koje su bežale iz punde koju je Mairid pažljivo napravila.

„Prelepa si, Morin, stvarno jesi“, rekla je iskreno Sorka.

„A zašto onda sedim ovde kao fikus dok svi drugi plešu?“

„Nećeš dugo, dajem ti reč. Izvini, idem do toaleta. Vraćam se za minut.“

Sorka je ustala baš kad je bend najavio pauzu od deset minuta. Krenula je ka Angus, koji je stajao pored šanka.

„Zar nije lep ovaj prizor?“

Helen je šmrknula i obrisala nos rukavom. „Jeste.“

„Možda mi je ovo najdraže mesto.“

„I meni.“

„Znam.“ Seo je pored nje na stenu. „Savršeno mesto za beskorisne primerke poput tebe i mene, da dođemo i budemo sami.“

Helen se nasmejala kroz nos. „Ti nisi beskoristan. Sve devojke u školi su oduševljene tobom i tvojim bendom.“

„Je li?“ Kon podiže obrvu. „Neka devojka posebno?“

„Treba li da bude?“

Kon slegnu ramenima. „Možda.“

„Oh.“ Helen je pognula ramena.

„Nisam te video tamo“, reče on.

„Da. Nisam želela da idem sama.“

Kon je duboko uzdahnuo. „Ah, Helen, tako je to – živeti na margini društva, kao mi. Tolerisani, ali nikad prihvaćeni. Nameravam da odem čim budem mogao.“

„Blago tebi.“ Helen je zarila čizmu u pesak.

„Ni tebe ovde ništa ne vezuje.“

„Strah me vezuje, Kone.“

„Da, strah je moćan. Ali nikad ne zaboravi da ti usamljenost daje i snagu. Možeš ceo život provesti posmatrajući druge, sa strane. Na taj način mnogo naučiš o ljudskoj prirodi.“

„Naučila sam da smrdi“, ogorčeno je odgovorila.

„Ma hajde, život nije toliko loš. Imaš ono velelepno imanje i zemlju oko njega. Puno novca da ostvariš svoje snove. Ceo svet ti je na dlanu.“

„Sve bih zamenila za to da budem popularna. I lepa kao Sorka O'Donovan.“

Kon se nasmeja. „Mislim da bi svi voleli da budu lepi kao ona. Ali možeš sebi kupiti novu frizuru i društvo.“

Helen uzdahnu. „Valjda.“

Kon je ustao. „Idem. Imam sastanak u onom mom dvorcu.“ Pa je pokazao prema kolibi.